

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/192/2021
Identifikačné číslo spisu:	6114227354
Dátum vydania rozhodnutia:	15.12.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6114227354.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcu S. S. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, XXX XX H., zastúpeného JUDr. Miroslavom Ivanovičom, advokátom so sídlom Štúrova 11, 811 02 Bratislava, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska ul. 71, 813 11 Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 20C/268/2014, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 09. marca 2021 sp. zn. 14Co/54/2020 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcovi voči žalovanej priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 27.02.2020 č. k. 20C/268/2014-591 žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 35 200 eur v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi podľa pomeru úspechu v konaní vo výške 79,30 %, ktoré je žalobca povinný zaplatiť žalovanej v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania za deň pojednávania dňa 22.08.2017 voči žalobcovi v plnej výške, ktoré je žalobca povinný žalovanej zaplatiť v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

1.1. Z dôvodov rozsudku vyplýva, že dňa 21.07.2004 bolo uznesením vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície KR PZ Banská Bystrica ČVS:KRP-9/OEK-BB-2004 začaté trestné stíhanie za trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona a za pomoc k trestnému činu krátenia dane a poistného. Dňa 03.12.2010 vyšetrovateľ zmenil právnu kvalifikáciu na trestný čin krátenia dane a poistného podľa § 148 ods. 5 Trestného zákona spáchaný formou pomoci. Žalobca si uplatnil nemajetkovú ujmu z titulu uznesenia KR PZ Banská Bystrica, Úradu justičnej a kriminálnej polície, odbor ekonomickej kriminality zo dňa 21.07.2004, ktorým bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie za trestný čin založenia, zosnovania a podporovania

zločineckej skupiny a teroristickej skupiny a za účastníctvo na trestnom čine skrátania dane a poistného a aj za dobu väzby, do ktorej bol vzatý dňa 21.07.2004 o 11.40 hod. uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. Tb/61/2004 (správne má byť Tp, pozn. dovolacieho súdu) zo dňa 24.07.2004 podľa § 67 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku. Z väzby bol prepustený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici s právomocou Špeciálneho súdu č. k. Pš/40/2004 zo dňa 26.11.2004 pre absenciu dôvodov väzby. Uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR č. k. VII./1Gv 239/2009-1553 zo dňa 12.03.2013 bolo trestné stíhanie žalobcu zastavené. Žalobca si uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy titulom vyššie uvádzaných nezákonných rozhodnutí za štyri mesiace trvania väzby odo dňa 24.07.2004 do 26.11.2004 (125 dní) a za trvanie trestného stíhania od 21.07.2004 do 26.03.2013 (104 mesiacov). Žalobca požiadal podľa § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o predbežné prerokovanie nároku Ministerstvo vnútra SR, ktoré písomnú žiadosť postúpilo Ministerstvu spravodlivosti SR.

1.2. Okresný súd aplikujúc ust. § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 8 ods. 1, § 15 a § 16 zák. č. 514/2003 Z. z.. Uviedol, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. S odkazom na závery prezentované Krajským súdom v Banskej Bystrici v uznesení zo dňa 30.10.2019 č. k. 14Co/73/2018-569, ktorým bol zrušený druhý výrok rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 08.02.2018 č. k. 20C/268/2014-451 o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 35 200 eur a výrok o trovách konania okresný súd konštatoval, že právo žalobcu na náhradu škody vzniklo momentom vydania nezákonného rozhodnutia, a to uznesenia o začatí trestného stíhania zo dňa 21.07.2004 a uznesenia (o vzatí do väzby, pozn. dovolacieho súdu) zo dňa 24.07.2004. Súd prvej inštancie vysvetlil, že ak bolo nezákonné rozhodnutie vydané pred 01.01.2009, súd posudzuje vec podľa § 17 účinného do 31.12.2008, ktoré v období od 01.07.2004 do 31.12.2008 obsahovalo len dva odseky, bez neskôr zavedenej obmedzujúcej zložky. Konštatoval, po porovnaní znenia § 17 účinného do 31.12.2008 a jeho znenia účinného od 01.01.2009, že zákonom č. 517/2008 Z. z. bol novelizovaný zákon č. 514/2003 Z. z. doplnením §-u 17 o odseky upravujúce kritériá, ktoré súd v rámci rozhodovacej činnosti zohľadňuje a zavedením mechanizmu určovania minimálnej výšky nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch, ktorá sa bude odvíjať od priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR (§ 17 ods. 4) a aj o určenie povinnosti poškodeného uviesť požadovanú výšku úhrady podľa odsekov 1, 2 (§ 17 ods. 5 zákona s odkazom na rozsudok NS SR sp. zn. 7Cdo/145/2011). Aj s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/262/2015 uviedol, že ak bolo nezákonné rozhodnutie vydané pred 01.01.2009, súd posudzuje vec podľa § 17 účinného do 31.12.2008. Novela zákona č. 514/2003 Z. z. vykonaná zákonom č. 412/2012 Z. z., účinná od 01.01.2013, ktorou v § 17 došlo k zavedeniu limitu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, neobsahovala žiadne prechodné ustanovenia. Okresný súd vysvetlil, že aplikovať § 17 v znení novely zákonom č. 412/2012 Z. z. na prípady, keď uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané pred 01.01.2013 by znamenalo pripustiť, že hoci v čase pred nadobudnutím účinnosti novely vzniklo poškodenému právo na náhradu nemajetkovej ujmy vo vyššej výške, toto jeho právo v časti prevyšujúcej horný limit zavedený novelou zaniklo dňom jej účinnosti. Takýto prístup by popieral nielen princíp úplného odškodnenia, ale spôsoboval by aj neprípustné odňatie už existujúceho práva, zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu a bol by porušením zákazu retroaktivity.

1.3. Súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.07.2018 sp. zn. 3Cdo/19/2018, v ktorom najvyšší súd uviedol, že pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch musí byť zohľadnená aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“). Okresný súd vykonal komparáciu s výškou odškodnenia upravenéj zákonom č. 215/2006 Z. z. tak, že i v súlade s priznávaním odškodnenia vo výške 50-násobku minimálnej mzdy by v roku 2004 50-násobok odškodnenia predstavoval sumu 11 000 Eur. Súd priznal odškodnenie za štyri mesiace väzby vo výške 4 000 Eur, čo je deň väzby 33 Eur. Poukázal na rozsudok ESLP zo dňa 28.05.2002 vo veci Stafford proti Spojenému kráľovstvu a uviedol konkrétne výšky náhrady nemajetkovej ujmy priznávanej súdmi v Spojenom kráľovstve, v Taliansku, vo Fínsku, rovnako posúdenie rumunských súdov, výšku nemajetkovej ujmy za väzbu priznanú maďarskými súdmi, poukázal na úpravu holandského trestného poriadku a uviedol, že v Slovinsku neexistujú presné pravidlá, ktoré by sudca mohol použiť pri určovaní výšky škody, ale výška sa odvíja od kritérií miery zavinenia, miery fyzickej a psychickej ujmy. Ďalej poukázal na úpravu a rozhodovaciu činnosť v Poľsku, Nórsku a Českej republike.

1.4. Náhradu nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie na základe nezákonného rozhodnutia, trvajúce spolu

104 mesiacov (od 21.07.2004 do 26.03.2013) si žalobca uplatňoval vo výške 1375 eur mesačne. Ako primeranú i zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti súd prvej inštancie priznal žalobcovi za každý mesiac trestného stíhania sumu 300 eur, čo je 10 eur denne. Prihliadol na to, že žalobcovi vznikla v dôsledku neprimerane dlho trvajúcej neistoty ujma napĺňajúca ust. § 17 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Okresný súd mal za to, že jednak vzhľadom na dĺžku trestného stíhania, ako aj na rozhodovaciu činnosť súdov vyššie uvedenú ide o primeranú sumu. Z dôvodu zákazu retroaktivity nie je možné prihliadnuť na to, že je tu daná horná hranica, ktorú súd nemôže prekročiť. Pokiaľ i určil vyššiu náhradu ako je horná hranica určená zákonom č. 412/2012 Z. z., ktorá sa však nevzťahuje na nezákonné rozhodnutie v danej veci, v čase vydania oslobodzujúceho rozsudku v roku 2013 bola minimálna mzda 338 eur a jej 50-násobok by predstavoval 16 900 eur. V roku 2020 bola minimálna mzda 580 eur a jej 50-násobok 29 000 eur. Trestné stíhanie žalobcu trvalo od roku 2004 až do roku 2013, čo je značná doba, za ktorú sa žalobca aj jeho rodina museli vyrovnávať s dôsledkami trestného stíhania. Uvedenú dĺžku trestného stíhania súd prvej inštancie považoval za závažný aj dostatočný dôvod pre priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 10 eur za deň trestného stíhania, kedy po dobu 10 rokov dochádzalo k zásahu do najzákladnejších práv žalobcu vo všetkých oblastiach jeho života. V prevyšujúcej časti potom žalobu ako nedôvodnú zamietol majúci za to, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy zodpovedá všeobecnej predstave spravodlivosti, je adekvátne a primeraná. O trovách rozhodol okresný súd podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania podľa § 255 CSP a § 256 ods. 1 CSP. Žalobca sa domáhal náhrady škody spolu vo výške 340 000 eur. V priebehu konania vzal žalobu v časti o zaplatenie ušlého zisku vo výške 190 000 eur späť, čím zaviniť zastavenie konania. Predmetom konania zostala suma 150 000 eur, priznaných bolo 35 200 eur. Celková priznaná suma istiny predstavuje 10,35 % úspech žalobcu a 89,65 % úspech žalovanej, takže viac úspešnému žalovanej svedčí 79,30 % úspech.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 09. marca 2021 sp. zn. 14Co/54/2020 rozsudok súdu prvej inštancie v (odvolaní žalovanej) napadnutom prvom a druhom výroku potvrdil a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie vo veci samej stotožnil a skonštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 1, 2 CSP). Nadväzujúc na závery prezentované v skoršom (zrušujúcom) uznesení doplnil, že v odôvodnení rozsudku okresného súdu je obsiahnutá komparácia i s osobitným právnym predpisom zák. č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi aj vyhodnotenie dosahov trestného stíhania žalobcu na jeho osobný aj rodinný život a vnímanie osoby žalobcu v ostatnom spoločenskom živote. Súd prvej inštancie osobitne odôvodnil výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu v trvaní 4 mesiacov a za vedenie trestného stíhania ako takého v trvaní 104 mesiacov. V odsekoch 46. a 47. odôvodnenia rozsudku vyhodnotil vykonané dokazovanie a zistený dopad väzby a trestného stíhania na život žalobcu a jeho osobnú sféru. V ods. 48. odôvodnenia rozsudku okresný súd porovnal výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy s poukazom na existujúcu judikatúru najvyšších súdnych autorít v Slovenskej republike i s poukazom na existujúcu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, keď konštatoval výšku priznanej náhrady za väzbu a za vedenie trestného stíhania v konkrétnych konaniach v jednotlivých tam uvedených krajinách Európskeho spoločenstva. Po porovnaní okresný súd žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie v zmysle nezákonného rozhodnutia, ktoré trvalo 104 mesiacov (od 21.07.2004 do 26.03.2013), a to z uplatnenej náhrady 1 375 eur za každý mesiac sumou 300 eur za každý mesiac, ktorú považoval za primeranú vzhľadom na všetky osobité okolnosti prípadu a za zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti. Odvolací súd vzhľadom na judikatúru v obdobných veciach považoval tento záver súdu prvej inštancie za vecne správne a odôvodnenie určenia konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy za riadne, dostatočné, akceptovateľné a tiež presvedčivé.

2.2. Žalovaná v odvolaní namietla neprimeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy priznanej súdom prvej inštancie a tiež to, že okresný súd mal dôsledne aplikovať § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci (ďalej aj len „zákon č. 514/2003“) obsahujúci limitáciu maximálnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Odvolacia námietka, že súd prvej inštancie konštatoval,

že žiadne limity neohraničujú výšku náhrady nemajetkovej ujmy podľa odvolacieho súdu predstavuje nepresne vyabstrahovaný záver z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý zrozumiteľne uviedol, prečo - z dôvodu zákazu retroaktivity - neaplikoval § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013, upravujúci maximálnu prípustnú výšku náhrady na nárok žalobcu vzniknutý pred novelou zákona č. 514/2003 Z. z. zákonom č. 412/2012 Z. z.. Okresný súd nárok na náhradu nemajetkovej ujmy priznal len čiastočne, vychádzajúc z ostatnej súdnej praxe v obdobných prípadoch, vyhodnotiac osobitné okolnosti prejednávanej veci, tieto porovnávajúc s ostatnými rozhodnutiami súdov v Slovenskej republike aj v európskom priestore a vo zvyšku žalobu zamietol. Okresný súd dostatočne uvážlivo zohľadňoval, aby priznaný nárok výrazne neprekračoval sumy priznávané v súdnej praxi v obdobných veciach, aby priznaná suma nebola premrštená, nadhodnotená a aby predstavovala formu primeraného zadosťučinenia za trestné stíhanie žalobcu, nie spôsob nenáležitého obohatenia sa žalobcu (na úkor štátu). Týmto limitmi však v danom prípade správne nebola maximálna výška náhrady nemajetkovej ujmy stanovená v § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013.

2.3. K námietke o neprimerane vysokej náhrade nemajetkovej ujmy priznanej napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že výšku náhrady nemajetkovej ujmy nemožno jednoducho ustáliť, či určiť výlučne mechanickým porovnaním, či určením priemeru súdom priznávaných súm v obdobných veciach. Súd konajúci o konkrétnej uplatnenej žalobe je pri rozhodovaní povinný prihliadať na všetky individuality prejednávanej veci a vyhodnotiť konkrétne okolnosti, tvrdený a preukazovaný dopad vedeného trestného stíhania (prípadne väzby) na život osoby, ktorá bola nezákonne trestne stíhaná, na jeho osobnú sféru, rodinný život, pracovný život, postavenie a vnímanie trestne stíhanej osoby v ostatnom spoločenskom živote. Pri svojej rozhodovacej činnosti ale konajúci súd prihliada i na ostatnú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov v obdobných veciach. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze zo dňa 05.12.2017 sp. zn. II. ÚS 288/2017 uviedol: „Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.“

2.4. Odvolací súd konštatoval, že každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale len samotný fakt trestného stíhania je záťažou. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé, ktoré je potvrdené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom súdu (Ústavný súd ČR, nález sp. zn. I. ÚS 554/04 zo dňa 31.03.2005). Odvolací súd uviedol, že niet dôvodu dospieť k odlišnému záveru v prípade žalobcu, ktorý nebol spod obžaloby oslobodený, ale obžaloba ani nebola po temer deviatich rokoch vedeného trestného konania podaná a trestné stíhanie bolo zastavené. Za osobitnú okolnosť označil i skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní stíhali žalobcu ako obvineného po dobu deviatich rokov a za uvedené neprimerane dlhé obdobie nezabezpečili dôkazný stav trestnej veci tak, aby bolo dôvodné na žalobcu podať obžalobu. Samotná neprimeraná dĺžka takto vedeného a následne zastaveného trestného stíhania je podstatnou i vzhľadom na vek, v akom bol žalobca v čase vedenia trestného stíhania (37 rokov v čase vznesenia obvinenia), mal založenú rodinu a maloleté deti. Žalobca tak bol deväť rokov trestne stíhaný v produktívnom veku, kedy je predpoklad budovania kariéry a dosahovania pracovných mét a cieľov, čo trestné stíhanie významne sťažuje, či dokonca znemožňuje; naopak samotné vedenie trestného stíhania nepochybne znamená neistotu z budúcnosti a značnú psychickú záťaž v podobe obáv o ďalší osud nielen svoj, ale aj rodiny, ktorá bola na neho naviazaná v rovine materiálnej a ekonomickej existencie aj blízkymi rodinnými vzťahmi. Odvolací súd doplnil, že náhle odlúčenie žalobcu od rodiny z dôvodu väzby po dobu štyroch mesiacov a len minimálny kontakt s manželkou a maloletými deťmi znamenalo výrazný zásah do žalobcovho osobného a rodinného života a nepriaznivo vplývalo nielen na žalobcu, ale na všetkých jeho rodinných príslušníkov. Významné zhoršenie rodinného a partnerského vzťahu následne vyústilo do rozpadu funkčného manželského vzťahu žalobcu, keď žalobca a jeho manželka žili roky oddelene a opätovne sa zbližili až po diagnostikovaní manželkinho onkologického ochorenia. Stigmatizácia osoby žalobcu z dôvodu trestného stíhania a výkonu väzby a v tom dôsledku i stigmatizácia žalobcovej rodiny v malej obci, kde žalobca býval, viedla žalobcu ku zmene bydliska mimo uvedenú obec, do mesta G. G., do prostredia väčšej anonymity. Uvedené znamená i nutnosť budovania nových vzťahov a väzieb žalobcu aj jeho rodiny. V súdnej veci tak mal odvolací súd za to, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch neporušuje princíp primeranosti k iným odškodneniam,

zohľadňuje osobitosť daného prípadu, nevytvára priestor na obohatenie sa žalobcu, ale znamená pre neho spravodlivé zadostučinenie, pretože je primeraná intenzita ujmy danej dĺžkou trvania zásahu v oblasti profesijnej, rodinnej a spoločenskej s prihliadnutím na osobu žalobcu, jeho doterajší život, závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, keď žalobca v najproduktívnejšom období svojho pracovného a rodinného života de facto stratil všetko dovtedy vybudované. V konaní žalobca preukázal (predovšetkým svedeckými výpoveďami) tento mimoriadne nepriaznivý dopad vedeného trestného stíhania na jeho osobný a rodinný život. Odvolací súd zdôraznil, že dopad väzby a celého trestného konania na jednotlivé sféry života žalobcu, ustálený vykonaným dokazovaním, podrobne uviedol a odôvodnil vo svojom rozsudku súd prvej inštancie.

2.5. K záveru o primeranosti výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k iným obdobným veciam odvolací súd doplnujúco poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. júna 2016 sp. zn. 6MCdo/12/2014, v ktorom konaní bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatňovaný na základe trestného stíhania osoby s osobitným postavením (príslušníka Policajného zboru) vedeného od roku 2003 do roku 2008, t. j. po dobu piatich rokov a trestné stíhanie bolo vedené v konkrétnej fáze i väzobne (po dobu takmer štyroch mesiacov). Okresný súd priznal žalobcovi náhradu škody 6 277,60 eur a náhradu nemajetkovej ujmy 20 000 eur. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti náhrady škody zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní namietol porušenie zákona rozsudkami súdov nižšieho stupňa v časti priznania nemajetkovej ujmy 20 000 eur. Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie odmietol.

2.6. Odvolací súd tiež uviedol, že k posúdeniu primeranosti výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy osoby trestne stíhanej, ktorá bola spod obžaloby oslobodená alebo voči ktorej bolo trestné stíhanie zastavené, sa vo svojej rozhodovacej činnosti vyjadril i Ústavný súd Slovenskej republiky. V náleze sp. zn. III. ÚS 754/2016-42 zo dňa 24.01.2017 uviedol: „Ústavný súd je toho názoru, že stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. Ani to však neznamená, že takúto rozhodovaciu prax týchto orgánov by nebolo namieste nezohľadniť. V každom prípade však pokiaľ vo veci sťažovateľky, v ktorej trestné stíhanie žalobcu trvalo takmer 55 mesiacov a väzba takmer 3 mesiace, bola žalobcovi priznaná celková náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 35 000 eur, už len napríklad s odkazom na rozhodovaciu prax všeobecných súdov v Českej republike (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/2357/2010 zo dňa 11.01.2012, uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu ČR, zošit č. 4/2012, pod R 52/2012, S 327 a nasl. ako aj v ňom uvedená široká komparácia rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva a súdov iných európskych štátov), ktoré nepovažujú za neprimerané odškodnenie väzby vo výške 1.000,- Eur za mesiac jej trvania, nemožno považovať odškodnenie zostávajúcich 52 mesiacov trvania trestného stíhania sumou 620,- Eur za mesiac trvania trestného stíhania za neadekvátne. Ústavný súd po zohľadnení povahy trestnej veci, dĺžky trestného stíhania a väzby, preukázaných dopadov trestného stíhania a väzby do osobnostnej sféry žalobcu a okolností, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo, považuje priznanú náhradu nemajetkovej ujmy nielen za primeranú, ale aj zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti a slušnosti.“ S poukazom na okolnosti zistené a preukázané v prejednávanej veci, s prihliadnutím na všetky osobité okolnosti daného prípadu a prihliadnuc i na judikatúru všeobecných súdov aj Ústavného súdu Slovenskej republiky, odvolací súd dospel k záveru, že výška náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu priznaná odvolaním napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie nie je premrštená, či neprimerane vysoká, ale zodpovedá primeranému zadostučineniu za vedené trestné stíhanie.

2.7. K argumentácii žalovanej o nutnosti limitácie hornej hranice výšky náhrady nemajetkovej ujmy s poukazom na § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení novely zákonom č. 412/2012 Z. z., účinnej od 01.01.2013 odvolací súd poukázal na jednoznačné stanovisko vyslovené v skoršom (zrušujúcom) uznesení č. k. 14Co/73/2018-569 zo dňa 30. októbra 2019, od ktorého nemá dôvod ustúpiť alebo tento

meniť. Na podporu uvedeného právneho záveru a vyriešenie polemiky ohľadom tvrdenej retroaktivity poukázal zhodne so súdom prvej inštancie na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016-42 zo dňa 24.01.2017, v ktorom o i. ústavný súd uviedol: „Ústavný súd najprv považuje za potrebné konštatovať, že samotná právna úprava zákona č. 58/1969 Zb. výslovne nestanovuje kritériá na určenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V súčasnosti tieto kritériá napríklad (nie taxatívne) určuje § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý sa stal súčasťou právneho poriadku dňa 01.01.2009. Podľa dnes účinného znenia tohto ustanovenia sa výška nemajetkovej ujmy v peniazoch určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. S účinnosťou od 01.01.2013 bolo zákonom č. 412/2012 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 514/2003 Z. z. doplnené ustanovenie § 17 ods. 4 limitujúce hornú hranicu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na to, že kritériá stanovené v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy nemožno aplikovať na prípady, keď (nezákonné) uznesenie o začatí trestného stíhania bolo vydané pred dňom nadobudnutia ich účinnosti (t. j. vo vzťahu k § 17 ods. 3 pred 01.01.2009 a vo vzťahu k § 17 ods. 4 pred 01.01.2013), všeobecné súdy vo veci sťažovateľky týmto viazané neboli, a preto bolo vecou všeobecných súdov, aby z právneho poriadku kritériá, podľa ktorých posúdia výšku náhrady nemajetkovej ujmy, vyvodili. Všeobecné súdy takto postupovali a vymedzili kritériá, ktorých naplnenie skúmali na základe výsledkov vykonaného dokazovania“. Ústavný súd konštatoval, že ustanovenia zákona upravujúce limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy zavedenú do zákona č. 514/2003 Z. z. novelou č. 412/2012 Z. z., nemožno aplikovať na prípady, keď uznesenie o začatí trestného stíhania bolo vydané pred dňom nadobudnutia ich účinnosti, t. j. vo vzťahu k § 17 ods. 3 pred 01.01.2009 a vo vzťahu k § 17 ods. 4 pred 01.01.2013. Odvolací súd poukázal tiež na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/262/2015 zo dňa 16.03.2016, v ktorom konštatoval, že problematiky ustanovenia § 17 o náhrade nemajetkovej ujmy sa dotkli dve novely zákona č. 514/2003 Z. z. vykonané zákonom č. 517/2008 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2009 a zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2013. Novela vykonaná zákonom č. 517/2008 Z. z. stanovila kritériá určovania výšky nemajetkovej ujmy doplnením § 17 ods. 3 a zaviedla minimálnu výšku nemajetkovej ujmy pre odškodňovanie väzby (§ 17 ods. 4). Podľa jej prechodného ustanovenia § 27 b ods.1 podľa ktorého zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami vydanými pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za nesprávny úradný postup pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa riadi predpismi účinnými do 31.12.2008. Dovolací súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 12.12.2012 sp. zn. 7Cdo/145/2011, v zmysle ktorého, ak bolo (nezákonné) rozhodnutie vydané pred 01.01.2009 má súd vec posudzovať podľa § 17 účinného do 31.12.2008. Novela zák. č. 514/2003 Z. z. vykonaná zákonom č. 412/2012 Z. z. (od 01.01.2013), ktorá neobsahovala prechodné ustanovenia, v § 17 vypustila minimálnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy v prípade väzby a zaviedla limit výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Právo poškodeného na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) vzniká momentom vydania nezákonného rozhodnutia vzatia do väzby, či zbytočnými prietahmi v konaní bez ohľadu na to, že žalovateľným nárokom sa stáva až po splnení ďalších podmienok (napr. oslobodenie obžalovaného). Preto aplikovať ust. § 17 v zmysle tejto novely na prípad, keď uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané pred 01.01.2013 by znamenalo pripustiť, že hoci v čase pred nadobudnutím účinnosti novely vzniklo poškodenému právo na náhradu nemajetkovej ujmy vo vyššej výške, toto jeho právo v časti prevyšujúcej horný limit zavedený novelou (zák. č. 412/2012 Z. z.) zaniklo dňom jej účinnosti. Takýto postup by podľa dovolacieho súdu popieral nielen princíp úplného odškodnenia, ale spôsobil by aj neprípustné odňatie už existujúceho práva, zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu a bol by aj porušením nariadenia retroaktivity. Dovolací súd uviedol, že krajský súd svojím rozhodnutím popiera navrhovateľovi princíp úplného odškodnenia na satisfakciu, neprípustne odňal navrhovateľovi už existujúce právo a porušil aj zákaz retroaktivity.

2.8. V súdnej veci možno podľa odvolacieho súdu konštatovať, že súd prvej inštancie zohľadnil povahu trestnej veci a závažnosť trestného činu resp. činov, za ktoré bol žalobca trestne stíhaný, prihliadal a vyhodnotil dĺžku trestného konania (od roku 2004 do roku 2013) a zohľadnil následky spôsobené

trestným stíhaním žalobcu v jeho osobnostnej sfére, keď sa so všetkými uvedenými otázkami (kritériami) vysporiadal v odsekoch 46. až 50. odôvodnenia svojho rozhodnutia. V súdnej veci vzhľadom na všetky osobitné okolnosti a na závery vyslovené v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016. Aj odvolací súd považoval náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 300 eur za každý mesiac vedeného trestného stíhania, ktoré bolo v celkovej dĺžke 104 mesiacov a náhradu nemajetkovej ujmy za každý deň výkonu väzby vo výške 33 eur, pričom väzba žalobcu trvala 4 mesiace, za primeranú, dostatočnú a predstavujúcu primerané zadosťučinenie vzhľadom na to, že trestným stíhaním, ktoré bolo po takmer 9 rokoch zastavené, bola dotknutá predovšetkým osobná sféra žalobcu, jeho pracovný, rodinný a osobný život vo sfére rodinných, pracovných a širších spoločenských vzťahov, avšak nedošlo k ujme na živote, či na zdraví; vedenie trestného konania malo i difamujúci vplyv na meno a povesť žalobcu. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v okresnom súde priznanej výške považoval odvolací súd zároveň za primeraný i s prihliadnutím na ostatnú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov v obdobných veciach.

2.9. Odvolací súd konštatoval správnosť aj závislého výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie. Tretí výrok rozsudku okresného súdu o priznaní nároku na náhradu trov konania za pojednávanie zo dňa 22.08.2017 žalovanej voči žalobcovi v plnej výške zostal nedotknutý.

2.10. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP. Procesne úspešnou stranou sporu v odvolacom konaní bol žalobca, preto odvolací súd uložil žalovanej povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške náhrady trov odvolacieho konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu v časti, v ktorej potvrdil rozsudok okresného súdu o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 31 200 eur, ako aj proti súvisiacemu výroku o náhrade trov konania podala žalovaná dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f/, § 421 ods. 1 písm. a/ CSP navrhnuť, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti zrušil a vec v časti zrušenia vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Navrhla tiež odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku.

3.1. Existenciu tzv. vady zmätočnosti (§ 420 písm. f/ CSP) žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) videla v nedostatočnom odôvodnení a nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu, ktoré nereflektuje na viaceré (podstatné) odvolacie námietky žalovanej. Výtkla odvolaciemu súdu, že ponechal bez povšimnutia rozhodnutia dovolacieho súdu, na ktoré poukázala žalovaná v konaní („celú plejádu rozhodnutí“), v ktorých sa tento zaoberal primeranosťou výšky náhrady nemajetkovej ujmy v prípadoch podobných prejednávaniu a odkazoval na rozhodnutia pre vec nepodstatné (napr. sp. zn. 6MCdo/12/2014), resp. selektívne vybrané rozhodnutia neaplikoval do dôsledkov (napr. rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 754/2016). Odvolací súd neuviedol dostatočné a presvedčivé argumenty zdôvodňujúce potrebu odklonu v predmetnej veci. Odvolací súd ani marginálne nereflektoval na konkrétne namietané nesprávne skutkové závery ovplyvňujúce priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, napr. zmena povahy a závažnosti trestného činu v priebehu trestného konania, meniaci sa intenzita zásahu primerane s dĺžkou trestného konania, nemožnosť zohľadnenia ochorenia manželky, zmarenia podnikateľského zámeru atď. Dovolateľka tvrdila prekvapivosť rozsudku odvolacieho súdu s ohľadom na celkový priebeh súdneho konania a najmä závery, ktoré prijal odvolací súd v zrušujúcom uznesení (v ktorom poukazoval na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4Cdo/171/2005, 6Cdo/37/2012, 6Cdo/15/2012, 3Cdo/19/2018). Uviedla, že odvolací súd na námietku o neprimerane vysokej náhrade za trestné stíhanie priznanej napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie reagoval výlučne konštatovaním, že výšku náhrady nemajetkovej ujmy nemožno ustáliť výlučne mechanickým porovnaním, určením priemeru súdom priznaných súm v obdobných veciach, na druhej strane zdôraznil potrebu prihliadať na všetky individuality prejednávanej veci, čo však neurobil a neodôvodnil priamu úmernosť závažnosti ujmy s výškou priznanej náhrady v kontexte námietok, ktoré žalovaná formulovala v odvolaní. Nemožno považovať za pravdivý záver odvolacieho súdu, že výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je primeraná s prihliadnutím na ostatnú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov v obdobných veciach (bod 34. odôvodnenia), lebo odvolací súd ku komparácii obdobných vecí rozhodovaných všeobecnými súdmi nepristúpil. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku žiadnym spôsobom nevysvetlil, z akého dôvodu žalobcovi priznal za jeho trestné stíhanie náhradu nemajetkovej ujmy vo väčšej výške ako za jeho väzbu,

hoci väzbu možno považovať za závažnejší zásah než trestné stíhanie. Nereagoval ani na námietku žalovanej, že intenzita zásahu nemohla byť počas celého trestného konania rovnaká, keď v jeho priebehu došlo k významnej zmene trestnoprávnej kvalifikácie skutku, pre ktorý bol žalobca stíhaný (uznesením z 21.07.2004 bol žalobca trestne stíhaný pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a za účastníctvo k trestnému činu krátenia dane a poistného, dňa 03.12.2010 vyšetrovateľ zmenil právnu kvalifikáciu na krátenie dane a poistného formou pomoci); odvolací súd nereflektoval na tvrdenia žalovanej, že neistota žalobcu ohľadom negatívnych dopadov trestného stíhania a druhu a prísnosti trestu sa významne v priebehu trestného stíhania zmiernila. Uvedená skutočnosť pritom výrazne oslabovala možnosť priznania rovnakej - paušálnej sumy náhrady za celú dobu trvania trestného stíhania. Ponechaním tejto podstatnej argumentácie žalovanej bez povšimnutia odvolací súd nesprávne konštatoval, že pri rozhodovaní vo veci bola zohľadnená povaha trestnej veci a závažnosť trestných činov. Odvolací súd sa nevysporiadal s argumentáciou žalovanej, že negatívne dopady začatého trestného stíhania do osobnosti človeka môžu byť zvýraznené či naopak potlačené podľa intenzity naplnenia povahy trestnej veci a dĺžky trestného konania. Odôvodnenie rozhodnutia je v časti (bod 25.) postavené iba na predpokladoch (napr. budovania kariéry), ktoré nie sú preskúmateľné a keďže ide len o predpoklady, t. z. očakávania, nemôžu byť podkladom pre rozhodovanie o kompenzácii nenaplnenia týchto očakávaní. Dovolateľka v rámci nedostatkov odôvodnenia rozsudku spochybnila záver odvolacieho súdu, že v konaní žalobca dôkazmi (predovšetkým svedeckými výpoveďami) preukázal mimoriadne nepriaznivý dopad vedeného trestného stíhania na jeho osobný a rodinný život (záver bodu 25. odôvodnenia). Uviedla, že ani z výsledkov dokazovania nemožno dospieť k záveru o takej intenzite zásahu, ktorý by odôvodňoval primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy. V tejto súvislosti citovala časti svedeckých výpovedí svedkov Z. I., F. G. a Y. I. a uviedla, že z týchto svedeckých výpovedí ako aj výpovede samotného žalobcu bolo nemožné odlišiť následky väzby od následkov spojených s trestným konaním, keď sa tieto výpovede dotýkali najmä výkonu väzby, a nie samotného trestného stíhania. Mala za to, že v prípade náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie došlo bez uvedenia relevantných dôvodov k priznaniu náhrady nemajetkovej ujmy v sume, ktorá sama osebe presahuje maximálnu mieru odškodnenia podľa zák. č. 215/2006 Z. z. a odvolací súd nemohol mať za preukázanú ani príčinnú súvislosť medzi jednotlivými právnymi titulmi a ich následkami.

3.2. Odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolačný súd“) dovolateľka videla v riešení právnej otázky primeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie tvrdiac, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy nie je v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi upravujúcimi aj iné finančné kompenzácie (zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov resp. predchádzajúce právne predpisy), súdnou praxou, rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva a zásadou spravodlivého zadost'učinenia. Zdôraznila, že aj pred stanovením zákonných limitov (t. j. aj za účinnosti zák. č. 58/1969 Zb. a zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012) všeobecné súdy aplikovali vo vzťahu k obmedzeniu primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy teleologický výklad a zásadu spravodlivého zadost'učinenia. Najvyšší súd SR judikoval, že všeobecné súdy rozhodujúce o priznávaní a určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú povinné vychádzať z hmotnoprávnych predpisov, ktoré priamo určujú výšku náhrady za spôsobenú ujmu, ako aj z relevantných rozhodnutí Ústavného súdu SR či EŠLP. Argumentovala, že k najzásadnejším zásahom u žalobcu (začatie trestného stíhania a výkon väzby) došlo v roku 2004, kde bola minimálna mzda 216 eur, jej desaťnásobok 2160 eur a päťdesiatnásobok pripadajúci do úvahy ako maximálna náhrada nemajetkovej ujmy 10 800 eur. Odvolací súd priznal žalobcovi za jeho trestné stíhanie a väzbu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 35 200 eur bez náležitého zdôvodnenia, v čom je žalobcom pocit'ovaná ujma spojená s vedením trestného stíhania v celkovej dĺžke 104 mesiacov a väzbou v trvaní štyroch mesiacov väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy za samotnú väzbu vo výške 4 000 eur sa javí súladné s vyššie uvedenými právnymi závermi, predstavuje sumu približne jednej tretiny maximálnej prípustnej sumy náhrady nemajetkovej ujmy. Aj podľa rozhodovania EŠLP by priznaná finančná náhrada nemala byť neprimeraná iným finančným kompenzáciám - napríklad výške náhrady za utrpenie a bolesť (spôsobené napr. telesnými zraneniami - Karhuvaara a Iltalehti v. Fínsko). Najvyšší súd SR konštatoval, že „priznávanie premrštených súm by mohlo viesť k bezdôvodnému obohacovaniu sa a dokonca by mohlo bagatelizovať niektoré ujmy na iných základných právach“ (rozsudok sp. zn. 4Cdo/171/2005 zo dňa 27.04.2006). Vo vzťahu k primeranosti výšky náhrady

nemajetkovej ujmy je možné poukázať aj na rozhodnutia ESLP v prípade Winkler proti Slovenskej republike (odškodnený sumou 8 000 eur), Kormoš proti Slovenskej republike (odškodnený sumou 12 000 eur), Petrov proti Slovenskej republike (odškodnený sumou 8 000 eur), ktorí sťažovatelia boli vo väzbe bez rozhodnutia príslušného orgánu. Z uvedeného vyplýva, že ESLP priznáva oveľa nižšie sumy za neporovnateľne závažnejší zásah orgánu štátu do osobnej slobody jednotlivca (držanie vo väzbe bez rozhodnutia príslušného orgánu). Dovolací súd v rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/171/2005, 6MCdo/15/2012, 6Cdo/37/2012, 3Cdo/7/2017, 2Cdo/112/2017, 3Cdo/19/2018, 3Cdo/25/2019, 2Cdo/30/2019 opakovane uviedol, že pri úvahách o určení primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím je potrebné zohľadniť iné právne predpisy slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie, rozhodnutia ESLP a Ústavného súdu SR. Dovolateľka zdôraznila, že je nevyhnutné zachovanie primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy v porovnaní s odškodnením za poškodenie zdravia alebo za spôsobenie smrti. Ak odvolací súd dôvodil aj neprípustnosťou retroaktivity právnej normy, podľa názoru žalovanej nesprávne identifikoval právny predpis, ktorý bolo nevyhnutné v danej veci aplikovať (zák. č. 514/2003 Z. z. účinný v čase rozhodovania o uplatnenom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy). Žalovaná citovala z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/19/2018 zo dňa 14.07.2018 (vydanom po rozhodnutí najvyššieho súdu zo dňa 16.03.2016 sp. zn. 7Cdo/262/2015, ktorým odvolací súd odôvodňuje nemožnosť aplikovania § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z.), v ktorom uviedol: „Na záveroch najvyššieho súdu o povinnosti všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a ESLP, ku ktorým dospel Najvyšší súd SR už skôr v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb., nezmenil neskôr nič ani zákon č. 517/2008 Z. z. ani zákon č. 412/2012 Z. z.. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z. z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí ESLP.“ Dovolateľka dôvodila, že ujma za stratu na živote nemôže byť odškodňovaná sumou neporovnateľne nižšou ako ujma pociťovaná na povesti občana. Zdôraznila, že nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu v tomto prípade primárne nespočíva v prijatí právnych záverov, ale v tom, ako boli tieto závery aplikované na daný prípad, resp. že tieto neboli korektne aplikované na daný prípad.

3.3. Vo vzťahu k nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 24.01.2017 č. k. III. ÚS 754/2016-42 v časti, v ktorej nebolo sťažnosti žalovanej vyhovené, dovolateľka uviedla, že Ústavný súd SR nebadal taký extrémny rozpor s princípmi spravodlivosti, ktorý by dosiahol intenzitu porušenia práva garantovaného Ústavou SR, čo však nemožno považovať za prekonanie ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke posudzovania primeranosti výšky priznávanej náhrady nemajetkovej ujmy, na ktorú žalovaná opakovane poukazovala. Uvedené nevylučuje možnosť, že použitá interpretácia síce bola v rozpore s princípmi spravodlivosti, ale nepredstavovala taký extrém, ktorý by dosiahol až úroveň ústavnosti.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu, po odcitovaní časti 32. odseku odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu uviedol, že odvolací súd rešpektoval názor dovolacieho súdu (rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/262/2015) zo dňa 16.03.2016, v rozpore s ktorým je argumentácia žalovanej. Rozhodnutia dovolacieho súdu, na ktoré poukázal odvolací súd v zrušujúcom uznesení (sp. zn. 4Cdo/171/2005, 6Cdo/37/2012, 6Cdo/15/2012, 3Cdo/19/2018), sa týkali predovšetkým požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia; dôvodom zrušenia prvého rozsudku okresného súdu bolo nedostatočné odôvodnenie rozsudku, nie samotná výška priznaného nároku. Zdôraznil, že právna úprava zák. č. 514/2013 Z. z. účinná od 01.07.2004 do 31.08.2007 nestanovila nijaké kritériá na určenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a túto ani nelimituje. V kontexte záverov aktuálneho nálezú ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 754/2016 okresný aj krajský súd vec posúdili správne, keď nevychádzali z ustanovenia § 17 ods. 4 uvedeného zákona. Odôvodnenia ich rozsudkov obsahujú konkrétne argumenty a konkrétne kritériá pre určenie výšky priznaného nároku; v tejto súvislosti žalobca poukázal na konkrétne sumy uvádzané v náleze ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 754/2016 (odškodnenie za 52 mesiacov trestného stíhania sumou 620 eur za každý mesiac a 1 000 eur za mesiac trvania väzby). V kontexte rozhodovacej praxe sa nepovažuje za neprimeranú ani náhrada trojnásobne prevyšujúca náhradu priznanú v tomto konaní žalobcovi. Vo vzťahu k tvrdeniu o nedostatočnom odôvodnení rozsudku žalobca poukázal na rozsudok

najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžfk/54/2019, podľa ktorého z doterajšej judikatúry ústavného súdu Slovenskej republiky, z Ústavy SR ani z Dohovoru nemožno vyvodzovať, že odôvodnenie rozhodnutia súdom sa musí zaoberať zvlášť každým žalobným bodom, aj keď niektorý z účastníkov konania môže určitý argument považovať za zásadný pre svoju argumentáciu (I. ÚS 56/01). Žalobca navrhol zamietnutie nedôvodného dovolania uplatniac si nárok na náhradu trov konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), spĺňajúca podmienku podľa § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu dovolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. 251/03). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona teda treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

7. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Povinnosťou súdu je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220 CSP, § 393 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

8. Dovolací súd po preskúmaní rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvej inštancie (konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu - m. m. IV. ÚS 372/08,

IV. ÚS 350/09) dospel k záveru, že ich odôvodnenia sú logické, primerané a ústavne akceptovateľné, nevybočujú z limitov spravodlivého procesu. Obidva sudy svoje právne názory odôvodnili úvahami, ktoré sú zrozumiteľné, konzistentné a spätne preskúmateľné. Rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP, rozsudok odvolacieho súdu obsahuje náležitosti odôvodnenia dané v § 393 ods. 2 CSP a ani jeden nemožno považovať za neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenia rozsudkov zodpovedajú základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudkov vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia súdov je koherentná a ich rozhodnutia konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v nich zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe sudy dospeli sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Žalovaná v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v konaní pred súdmi nižších inštancií.

9. Ak žalovaná namietla, že odvolací súd poukázal na rozhodnutie pre vec nepodstatné (sp. zn. 6MCdo/12/2014, keď iné dovolateľka neoznačila), dovolací súd uvádza, že v konaní sp. zn. 6MCdo/12/2014 najvyšší súd odmietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora z procesných dôvodov (žalovaná samotná dovolanie nepodala). K meritornému prieskumu rozhodnutí súdov nižších inštancií dovolacím súdom teda síce nedošlo, no rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I z 13. júna 2011 č. k. 25C/202/2009-124 (potvrdené rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo 14. augusta 2013 sp. zn. 2Co/371/2011) o priznaní nemajetkovej ujmy sumou 20 000 eur na základe nezákonného trestného stíhania osoby s osobitným postavením (príslušníka Policajného zboru) vedeného od roku 2003 do roku 2008, t. j. po dobu piatich rokov, v konkrétnej fáze i väzobne (po dobu takmer štyroch mesiacov) nadobudlo právoplatnosť.

10. K dovolacej výtke, že odvolací súd konštatoval primeranosť priznanej náhrady nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na ostatnú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov, hoci ku komparácii obdobných vecí rozhodovaných všeobecnými súdmi nepristúpil, dovolací súd považuje za prioritné zdôrazniť, že sudy nižších inštancií svoje rozhodnutia založili na právnom závere o zákaze retroaktívnej aplikácie zákonných obmedzení maximálnej výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch na skutkový stav prejednávanej veci, v nadväznosti na ktorý vychádzali z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 754/2016 (v zmysle ktorého nie je možné mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či ESJP, čo však neznamená, že by takúto rozhodovaciu prax nebolo na mieste zohľadniť), ale aj z rozsudku ESJP vo veci Stafford proti Spojenému kráľovstvu či rozhodovacej praxe v iných európskych krajinách (uvedených v bode 48. odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

11. Dovolaťka tvrdila, že odvolací súd ani marginálne nereflektoval na konkrétne namietané nesprávne skutkové závery ovplyvňujúce priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie (zmena povahy a závažnosti trestného činu v priebehu trestného konania, zmena trestnoprávnej kvalifikácie, meniac sa intenzita zásahu primerane s dĺžkou trestného konania, nemožnosť zohľadnenia ochorenia manželky a zmarenia podnikateľského zámeru) a nevysvetlil, z akého dôvodu žalobcovi priznal za jeho trestné stíhanie náhradu nemajetkovej ujmy vo väčšej výške ako za jeho väzbu, hoci väzbu možno považovať za závažnejší zásah než trestné stíhanie, čo výrazne oslabovalo možnosť priznania rovnakej - paušálnej sumy náhrady za celú dobu trvania trestného stíhania. Dovolací súd pripomína, že trestné stíhanie a v rámci neho aj výkon väzby predstavujú vážny zásah do osobnej integrity a ústavou chránenej osobnej slobody človeka, ktorý stráca možnosť žiť nezávislý život autenticky podľa vlastných túžob. Trestné stíhanie samotné prináša negatívne dopady nielen na jeho osobný, ale aj na rodinný a profesijný život a spoločenské postavenie. Zasahuje do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a do jeho povesti, je spôsobilé okrem porušenia práva na osobnú slobodu, ktoré je garantované článkom 17 ods. 1 ústavy, obmedziť či porušiť aj jeho právo na rešpektovanie a ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti zaručenej článkom 19 ods. 1, 2 ústavy. Bez akýchkoľvek pochybností je trestné stíhanie spôsobilé vyvolať okrem vzniku majetkovej škody aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv jednotlivca. Súd prvej inštancie v rozsudku podrobne

uviedol, akým spôsobom sa už len dĺžka trestného stíhania prejavila v živote žalobcu, ktorému sa nikto neospravedlnil a ujma, ktorú utrpel nie je reparovateľná. Odvolací súd na tieto závery poukázal a zdôraznil (bod 25. odôvodnenia), že na žalobcu ani po temer deviatich rokoch trestného stíhania nebola podaná obžaloba a trestné stíhanie bolo zastavené. Priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch neporušuje princíp primeranosti k iným odškodneniam, zohľadňuje osobitosť daného prípadu, nevytvára priestor na obohatenie sa žalobcu, ale znamená pre neho spravodlivé zadost'učinenie, pretože je „primeraná intenzite ujmy danej dĺžkou trvania zásahu v oblasti profesijnej, rodinnej a spoločenskej s prihliadnutím na osobu žalobcu, jeho doterajší život, závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo, keď žalobca v najproduktívnejšom období svojho pracovného a rodinného života de facto stratil všetko dovtedy vybudované“. Z takéhoto odôvodnenia podľa dovolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd už len samotnú neštandardnú dĺžku trestného stíhania (takmer desaťročie ľudského života) bez ohľadu na meniacu sa trestnú kvalifikáciu skutku považoval v spojení s negatívnymi dôsledkami v živote žalobcu (vrátane 104 mesiacov trvajúcej neistoty žalobcu z budúcnosti a značnej psychickej záťaže v podobe obáv o svoj osud a osud svojej rodiny) za dôvod pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

12. K porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj prekvapivosťou rozhodnutia - vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie. Dovolateľka tvrdila prekvapivosť rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k záverom jeho skoršieho zrušujúceho uznesenia, v ktorom poukazoval na rozhodnutia sp. zn. 4Cdo/171/2005, 6Cdo/37/2012, 6Cdo/15/2012 a 3Cdo/19/2018. Dovolací súd z obsahu predmetného uznesenia odvolacieho súdu zo dňa 30.10.2019 sp. zn. 14Co/73/2018 zistil, že (bod 38.) odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie, nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, keď sa nevysporiadal s relevantnými argumentami žalovanej o neprimeranosti odškodnenia (ktoré by podľa nej nemalo presiahnuť náhradu odškodnenia priznávanú poškodeným trestným činom, ktorým bola spôsobená smrť a násilným trestným činom) a o nutnosti ustálenia primeranej výšky odškodnenia s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných obdobných prejednávanych veciach, ani s obranou žalovanej, v zmysle ktorej by mal súd ustanovenie § 17 ods. 4 zákona pri určení výšky odškodnenia zohľadňovať. Ďalej odvolací súd (bod 39.) uviedol, že: „Nemožno priznávať neprimerané či premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli až k bezdôvodnému obohacovaniu sa (najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/171/2005). Tiež Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/37/2012 vyjadril, že je súd povinný vo svojom rozhodnutí odôvodniť a vyrovnať sa s relevantnými argumentmi strany o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia prerokováanej veci v iných obdobných veciach. Vo veci sp. zn. 6MCdo/15/2012 najvyšší súd uviedol, že pri úvahe o výške primeranej náhrady nemajetkovej ujmy treba vziať do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z. z., v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu určuje limit odškodnenia vo výške 10-násobku minimálnej mzdy. Súd preto musí vziať do úvahy to, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím, resp. väzbou väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, resp. s morálnou ujmou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania“. V bode 40. odvolací súd v zrušujúcom uznesení odcitoval časť rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/19/2018 týkajúcu sa určenia primeranej výšky náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím (ktorá je uvedená nižšie) a v bode 41. uzavrel, že: „Pokiaľ teda súd prvej inštancie neprihliadol pri riešení predmetnej otázky na túto problematiku a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu o potrebe určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po náležitom zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, zároveň ju neposúdil aj v kontexte s rozhodnutiami Ústavného súdu SR a EŠLP, odklonil sa od ustálenej praxe a rozhodol vecne nesprávne“ a rozsudok okresného súdu zrušil z dôvodov podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces, nevykonanie navrhnutých dôkazov, pozn. dovolacieho súdu). Dovolací súd vo vzťahu k dovolaním napadnutému

rozhodnutiu odvolacieho súdu a citáciám konkrétnych častí rozhodnutí najvyššieho súdu uvedeným v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu potom dospel k názoru, že súd prvej inštancie odvolacím súdom vytýkané pochybenia odstránil. Na odvoláciu námietku o neprimerane vysokej náhrade za trestné stíhanie reagoval v bode 23. odôvodnenia rozsudku uvedúc, že: „Odvolací súd na námietku o neprimerane vysokej náhrade priznanej napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie, považuje však za nevyhnutné uviesť, že výšku náhrady nemajetkovej ujmy nemožno jednoducho ustáliť, či určiť výlučne mechanickým porovnaním, či určením priemeru súdom priznávaných súm v obdobných veciach, avšak súd konajúci o konkrétnej uplatnenej žalobe, je pri svojom rozhodovaní povinný prihliadať na všetky individuality prejednávanej veci a vyhodnotiť konkrétne okolnosti, tvrdený a preukazovaný dopad vedeného trestného stíhania (prípadne väzby) na život osoby, ktorá bola nezákonne trestne stíhaná, na jeho osobnú sféru, rodinný život, pracovný život, postavenie a vnímanie trestne stíhanej osoby v ostatnom spoločenskom živote. Pri svojej rozhodovacej činnosti však konajúci súd prihliada i na ostatnú rozhodovacia činnosť všeobecných súdov v obdobných veciach. Uvedené bolo judikované i v Náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 288/2017 z 05.12.2017... .“ Dovolací súd považuje takéto, stručné, odôvodnenie za jasné a zrozumiteľné. Vo vzťahu k tvrdenej prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu možno potom uzavrieť, že odvolací súd nevydal rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať.

13. Žalovaná zdôraznila, že dovolanie nepodáva z dôvodu nesprávneho zistenia skutkového stavu, preto sa dovolací súd jej dovolacími tvrdeniami, spochybňujúcimi skutkový záver o intenzite zásahu odôvodňujúcej primeranosť výšky priznanej nemajetkovej ujmy ani jej hodnotením svedeckých výpovedí a iba všeobecným spochybnením existencie príčinnej súvislosti, nezaoberal. Uvedené platí aj vo vzťahu k tvrdeniu žalovanej o duplicitnom priznaní náhrady nemajetkovej ujmy za obdobie väzby žalobcu.

14. Dovolací súd po zistení, že konanie pred súdom prvej inštancie ani konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľkou namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP pristúpil k posúdeniu dovolania z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

15. Dovolateľka vyvodila prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je taká právna (nie skutková) otázka, ktorú odvolací súd riešil (t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie) a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. a/ CSP ide o riešenie, ktoré predstavuje odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa problematikou určovania primeranej výšky nemajetkovej ujmy vzniknutej v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu zaoberal v množstve rozhodnutí; dovolateľka poukázala na rozhodnutia sp. zn. 4Cdo/171/2005, 6MCdo/15/2012, 6Cdo/37/2012, 3Cdo/7/2017, 2Cdo/112/2017, 3Cdo/19/2018, 3Cdo/25/2019, 2Cdo/30/2019 a na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vydané proti Slovenskej republike vo veciach sťažovateľov Kormoša, Winklera a Petrova.

17. V rozhodnutí z 27. apríla 2006 sp. zn. 4Cdo/171/2005 najvyšší súd dospel k záveru, že i keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkolvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané, či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a ktoré by napríklad pri porovnaní „odškodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním“ zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky, mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať. Dovolací súd

konštatuje, že uvedené rozhodnutie bolo vydané v konaní o ochranu osobnosti fyzickej osoby proti vydavateľovi tlače podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, teda je založené na iných skutkových a právnych východiskách ako prejednávaný spor.

18. V uznesení z 30. septembra 2013 sp. zn. 6MCdo/15/2012 (o náhradu škody podľa zák. č. 58/1969 Zb. spôsobenej nezákonným trestným stíhaním) najvyšší súd uviedol, že základom pre určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z. z., v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Súd sa musí zaoberať napríklad aj otázkami, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania. Primeranosť nemajetkovej ujmy treba vždy posudzovať, resp. určovať (okrem iného) aj v kontexte s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu SR. Dovolací súd v predmetnej veci zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcej časti aj rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie z procesných dôvodov, teda nebol v ňom vyslovený záväzný právny názor.

19. V rozhodnutí z 31. júla 2012 sp. zn. 6Cdo/37/2012 (o náhradu škody podľa zák. č. 58/1969 Zb.) dovolací súd zdôraznil povinnosť súdu zdôvodniť a vyrovnať sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných obdobných veciach; poukázal na nález ústavného súdu zo 06. decembra 2006 sp. zn. III. ÚS 147/06 aj na rozsudok ESĽP zo 17. júla 2012 Winkler proti Slovenskej republike. Týmto rozhodnutím opäť nebol vyslovený záväzný právny názor, pretože ním došlo k zrušeniu rozhodnutia odvolacieho súdu pre jeho nepreskúmateľnosť, teda v uvedenom dovolacom konaní sa neriešila otázka primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy.

20. V rozhodnutí zo 07. augusta 2018 sp. zn. 3Cdo/7/2017 (náhrada škody podľa zák. č. 58/1969 Zb.) najvyšší súd poukázal na judikatúru ESĽP, podľa ktorej náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo). ESĽP konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napr. Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo); výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napr. Público - Comunicação Social, S. A. v. Portugalsko). ESĽP zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Italehti a Karhuvaara v. Fínsko).

21. Uznesením zo dňa 31.07.2018 sp. zn. 2Cdo/112/2017 najvyšší súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu o priznaní náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa zák. č. 58/1969 Zb. z procesných dôvodov. Predmetom posudzovania bol aj tvrdený odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke príčinnej súvislosti straty na zárobku a trestného konania. V tomto rozhodnutí teda najvyšší súd otázku primeranosti výšky nemajetkovej ujmy neriešil.

22. Odklon v posúdení primeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy videla dovolateľka aj od uznesenia najvyššieho súdu z 24. júla 2018 sp. zn. 3Cdo/19/2018, v ktorom dovolací súd riešil tvrdený odklon odvolacieho súdu od ustálenej praxe dovolacieho súdu pri riešení právnej otázky posudzovania primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy po nevyhnutnom zohľadnení jednak iných hmotnoprávnych predpisov tuzemského právneho poriadku upravujúcich odškodňovanie, jednak judikatúry ESĽP. Dovolací súd konštatoval, že v rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/171/2005, 6Cdo/37/2012,

6MCdo/15/2012 išlo o náhradu nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 58/1969 Zb. Následne poukázal na právnu úpravu zákona č. 514/2003 Z. z. a viaceré novelizácie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. V zmysle § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 517/2008 Z. z. účinného od 01. januára 2009 sa výška nemajetkovej ujmy určuje s prihliadnutím najmä na a/ osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b/ závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Ustanovením § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 517/2008 Z. z. bol stanovený minimálny limit výšky nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami uvedenými v § 7 a 8 tohto zákona (tak, že jej výška je najmenej jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody). V zmysle § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení zák. č. 412/2012 Z. z. účinného od 01. januára 2013 výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa § 17 ods. 2 tohto zákona nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (pričom osobitným predpisom sa tu podľa poznámky pod čiarou rozumie zákon č. 215/2006 Z. z.). Zákonom č. 412/2012 Z. z. bol teda stanovený maximálny limit výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Na záveroch najvyššieho súdu o povinnosti všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a ESLP, ku ktorým dospel najvyšší súd skôr už v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb., nezmenili neskôr nič ani zákon č. 517/2008 Z. z., ani zákon č. 412/2012 Z. z. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z. z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí ESLP.

23. V uznesení zo dňa 20.06.2019 sp. zn. 3Cdo/25/2019 najvyšší súd vychádzajúc z rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/171/2005, 6Cdo/37/2012, 6MCdo/15/2012, 3Cdo/7/2017 a 3Cdo/19/2018 konštatoval potrebu určiť primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným trestným stíhaním po náležitom zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie a aj v kontexte s rozhodnutiami ESLP a ústavného súdu.

24. Uznesením z 30.09.2019 sp. zn. 2Cdo/30/2019 najvyšší súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu z procesných dôvodov. O. i. konštatoval, že odvolací súd vôbec nezohľadnil iné právne predpisy upravujúce finančné kompenzácie za spôsobené ujmy, ale ani relevantné rozhodnutia ESLP a rozhodnutia dovolacieho súdu.

25. Dňa 8. novembra 2011 Európsky súd pre ľudské práva vyhlásil rozsudok v prípade Kormoš proti Slovenskej republike. Sťažovateľ žaloval Slovenskú republiku pre porušenie práva na osobnú slobodu, ktoré je zaručené článkom 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tvrdil, že bol vo väzbe nezákonne. Ďalej namietal, že ústavnému súdu trvalo príliš dlho, kým rozhodol o jeho sťažnosti a rovnako aj porušenie článku 13 Dohovoru tým, že vo vzťahu k uvedeným námietkam nemal k dispozícii účinný prostriedok nápravy. Európsky súd priznal sťažovateľovi 12 000 eur z titulu nemajetkovej ujmy a 2 000 eur z titulu nákladov a výdavkov. Sťažovateľ pôvodne žiadal celkovo 572 915,80 eur.

26. Európsky súd pre ľudské práva vo veci Winkler proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 25416/07) dňa 17. júla 2012 rozhodol, že Slovenská republika porušila článok 5 Dohovoru (právo na slobodu a osobnú bezpečnosť) a sťažovateľovi, ktorý bol nezákonne vo väzbe od 26. mája 2005 do 15. novembra 2005 priznal z titulu nemajetkovej ujmy zo žiadanej čiastky 163 646 eur sumu 8 000 eur. Prihliadol pritom aj na čiastočné odškodnenie, ktoré sťažovateľovi (z tohto titulu) priznal Ústavný súd SR v sume 1 970 eur. Európsky súd pre ľudské práva zrekapituloval aj relevantné prípady (Bruncko ods. 46-59; Kormoš ods. 57-69, Kováčik ods. 48-61, Žúbor ods. 47-59), v ktorých sa skutkový a právny stav zásadne neodlišuje.

27. Rozsudkom zo dňa 02. decembra 2014 vo veci Petrov proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 64195/10) Európsky súd pre ľudské práva priznal sťažovateľovi 8 000 eur z titulu nemajetkovej ujmy (z požadovaných 100 000 eur). Konštatoval porušenie článku 5 ods. 1 Dohovoru (väzba v období od 05. novembra do 08. novembra 2010 sa neopierala o rozhodnutie súdu). Okrem toho konštatoval aj porušenie článku 5 ods. 3 Dohovoru z dôvodu, že vnútroštátne súdy neuviedli vo svojich rozhodnutiach dostatočné a relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali ďalšiu väzbu sťažovateľa v napadnutom konaní a krajský súd sa vôbec nezaoberal konkrétnym argumentom sťažovateľa, uvedeným v jeho sťažnosti.

28. Dovolateľka nastolila problematiku odklonu odvolacieho súdu v prejednávanom spore od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v riešení otázky primeranosti výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy za (nezákonné) trestné stíhanie z hľadiska jej súladu s vnútroštátnymi právnymi predpismi upravujúcimi aj iné finančné kompenzácie (zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov resp. predchádzajúce právne predpisy), súdnou praxou, rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva a zásadou spravodlivého zadostučinenia, t. j., či sú všeobecné súdy rozhodujúce o priznávaní a určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy povinné vychádzať z hmotnoprávných predpisov, ktoré priamo určujú výšku náhrady za spôsobenú ujmu, ako aj z relevantných rozhodnutí Ústavného súdu SR či EŠLP.

29. Dovolací súd pri hľadaní odpovede na otázku, či k dovolateľkou tvrdenému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu došlo alebo nie, v prvom rade poukazuje na to, že základným východiskom pre rozhodovanie súdov nižších inštancií o výške náhrady nemajetkovej ujmy patriacej žalobcovi v prejednávanom spore bola neexistencia zákonných limitov určujúcich maximálnu hranicu výšky finančného zadostučinenia. Obidva súdy v súlade s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/262/2015, ktoré nadväzuje na skoršie rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 7Cdo/145/2011, vychádzali z premisy, že právo poškodeného na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) vzniká momentom vydania nezákonného rozhodnutia resp. vzatia do väzby a aplikácia ustanovenia § 17 v zmysle novely zákona č. 412/2012 Z. z. (zavádzajúcej limit výšky náhrady nemajetkovej ujmy) a zákonom č. 517/2008 Z. z. (stanovujúcej kritériá pre určovanie výšky nemajetkovej ujmy a minimálnej výšky nemajetkovej ujmy pre odškodňovanie väzby) na prípady, keď uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané pred 01. januárom 2013 resp. 01. januárom 2009 (trestné stíhanie žalobcu začalo dňa 21.07.2004), by znamenalo popretie princípu úplného odškodnenia, ale spôsobilo by aj neprípustné odňatie už existujúceho práva, zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu a bolo by aj porušením zákazu retroaktivity.

30. V nadväznosti na uvedené odvolací súd v odvolacom prieskume posudzoval závery okresného súdu týkajúce sa primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzajúc z konkrétnych skutkových záverov podrobne uvedených v rozsudku súdu prvej inštancie, na ktoré odvolací súd odkázal, z preukázaného negatívneho dopadu vedeného trestného stíhania na jednotlivé sféry života žalobcu, jeho postavenie a vnímanie v ostatnom spoločenskom živote zohľadniac vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady tak, aby určenie výšky nemajetkovej ujmy bolo vzhľadom na okolnosti prejednávaného prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Ústavný súd SR v náleze sp. zn. III. ÚS 754/2016, z ktorého vychádzal odvolací súd uviedol, že „všeobecné súdy disponujú pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania širokou mierou uváženia a ich úvahy nemožno limitovať mechanickým porovnávaním odškodňovania iných prípadov upravených v iných právnych normách. Je to tak jednak preto, že vždy v týchto prípadoch je nevyhnutné vychádzať z osobitných okolností vecí, a jednak preto, že v prípade mechanického prenášania limitov právnej úpravy iných prípadov odškodnenia by to muselo znamenať predchádzajúce posúdenie tam stanovenej výšky odškodnenia z hľadiska spoločenskej spravodlivosti (nemožno limitovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie porovnávaním odškodňovania bolesti či obetí trestných činov, pokiaľ všeobecnému súdu nepatrí právomoc posúdiť takúto zákonnú úpravu z hľadiska spoločenskej spravodlivosti). Významným je však i to, že z hľadiska ústavnoprávneho je zodpovednosť štátu v týchto prípadoch konštruovaná ako objektívna absolútna zodpovednosť absolútna (štát sa jej nemôže zbaviť). Tieto závery sú osobitne významné pre prípady rozhodovania o výške náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom (orgánov) štátu, ktorý na druhej strane sám ako zákonodarca formuluje kritériá stanovenia ich výšky, a

dokonca v dnes účinnom znení právnej úpravy stanovil zákonom ich hornú hranicu. Z tohto dôvodu musí byť poskytnutý všeobecným súdom ako osobitnej a nezávislej zložke štátnej moci široký autonómny priestor na realizáciu voľnej úvahy. Pokiaľ majú potom závery takejto úvahy striktnú oporu vo vykonanom dokazovaní a úvaha všeobecného súdu je vyjadrená v podobe dostatočne, logicky a zrozumiteľne odôvodneného rozhodnutia, iba takýmto postupom môže dôjsť k nastoleniu spravodlivej rovnováhy medzi štátom ako škodcom a na druhej strane fyzickou osobou poškodenou jeho konaním na základných právach. Ak má každý právo na náhradu škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu zaručené v čl. 46 ods. 3 ústavy, potom toto právo nie je možné v konkrétnom prípade zákonom obmedziť, či celkom vylúčiť. Opačný prístup by nerešpektoval princíp minimalizácie zásahov do základných práv v podobe ich prípadného obmedzenia a princíp maximalizácie zachovania obsahovej podstaty základného práva (obdobne napr. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 165/02 z 19. decembra 2002, obdobne nález sp. zn. II. ÚS 136/02 zo 17. júla 2002, resp. nález sp. zn. II. ÚS 42/01 zo 17. júla 2002 alebo nález sp. zn. III. ÚS 165/02 z 19. decembra 2002). Z rovnakých dôvodov nie je ústavne prípustné vyžadovať aplikáciu takejto limitácie od všeobecných súdov „skrytým“ aplikovaním hraníc stanovených inými právnymi predpismi vo veci sťažovateľky. Na druhej strane však ani ústavný súd nespochybňuje potrebu zjednotenia rozhodovania o výške náhrady nemajetkovej ujmy v týchto prípadoch. Toto zjednotenie môže byť však realizované iba dôsledným aplikovaním (okrem iného aj) naznačených kritérií, smerujúc k porovnateľnosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v prípadoch skutkovo obdobných. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. Ani to však neznamená, že takúto rozhodovaciu prax týchto orgánov by nebolo na mieste nezohľadniť. V každom prípade však pokiaľ vo veci sťažovateľky, v ktorej trestné stíhanie žalobcu trvalo takmer 55 mesiacov a väzba takmer tri mesiace, bola žalobcovi priznaná celková náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 35 000 €, už len napríklad s odkazom na rozhodovaciu prax všeobecných súdov v Českej republike (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/2357/2010 z 11. januára 2012, uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Českej republiky, zošit č. 4/2012, pod R 52/2012, s. 327 a nasl., ako aj v ňom uvedená široká komparácia rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva a súdov iných európskych štátov), ktoré nepovažujú za neprimerané odškodnenie väzby vo výške 1 000 € za mesiac jej trvania, nemožno považovať odškodnenie zostávajúcich 52 mesiacov trvania trestného stíhania sumou 620 € za mesiac trvania trestného stíhania za neadekvátne.“

31. Zhrnúc uvedené dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd sa právnymi závermi, na ktorých založil rozhodnutie napadnuté dovolaním žalovanou, neodklonil v nastolenej otázke (otázka primeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z.) od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú v danom prípade predstavujú rozhodnutia najvyššieho súdu uvedené vyššie. Rovnako odvolací súd nevybočil z medzí judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva označenej dovolateľkou. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP teda naplnený nie je. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP je daná, ale dovolanie nie je dôvodné. Dovolací súd v konaní pred súdmi nižších inštancií vadu zmätočnosti, ktorá by bola porušením práva žalovanej na spravodlivý proces nezistil, preto dovolanie, po prejednaní bez pojednávania (§ 443 CSP, časť vety pred bodkočiarkou), podľa § 448 CSP zamietol.

32. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 rovnakého zákona. V dovolacom konaní bol plne úspešný žalobca, preto mu dovolací súd voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

33. K návrhu dovolateľky na odklad vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že nezistil splnenie podmienok pre rozhodnutie podľa § 444 ods. 1 CSP, o čom v súlade s ustálenou súdnou praxou (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019 alebo 4Cdo/108/2019) nevydal samostatné rozhodnutie.

34. Tento rozsudok prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.